

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-03-31

Diarienummer N166-0146/23

Handläggare

Emma Lindberg, Martina Lundgren

Telefon: -

E-post: martina.lundgren@socialhisingen.goteborg.se

Svar på yrkande från L, M, C, KD och D angående uppföljning av det strukturerade utredningsarbetet för person i missbruk

Förslag till beslut

1. Socialnämnd Hisingen förklarar uppdraget §83 från sammanträdet 2023-02-28 med nulägesbild över förvaltningens arbete med det strukturerade utredningsarbetet för person i missbruk med Addiction Survey Index (ASI) som fullgjort.

Sammanfattning

Socialnämnd Hisingen beslutade 2023-02-28 att ge Socialförvaltning Hisingen i uppdrag att redovisa i vilken utsträckning socialtjänsten använder sig av intervjuverktyget Addiction Severity Index (ASI) som en del av sina utredningar av personers behov av vård och behandling för missbruk och beroende. Idag används ASI på enheten Unga Vuxna och enheten Beroende inom avdelning Vuxen. Under 2022 registrerades 101 grundintervjuer inom avdelningen, vilket är en minskning från föregående år. Trots minskningen kan man dra slutsatsen att enheterna arbetar aktivt med verktyget som en del av utredningsarbetet. Under 2022 registrerades 15 uppföljningsintervjuer respektive 81 Ubåtar. Siffrorna indikerar på ett behov av att förbättra enheternas arbete med dessa verktyg.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Socialförvaltning Hisingen gör bedömningen att en fortsatt användning av intervjuverktyget Addiction Severity Index kan på långsikt få kostnadseffektiva effekter på förvaltningens budget för insatser som riktas mot personer med missbruks- och beroendeproblematik.

Bedömning ur ekologisk dimension

Socialförvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Socialförvaltningen gör bedömningen att genom ett fortsatt arbete med ASI och Ubåt ökar enheternas möjligheter att erbjuda rätt insatser till personer med missbruks- och beroendeproblematik. Genom ASI-grund kan en kartläggning av den enskildes problematik genomföras vilket i sin tur kan leda till en bättre matchning av vård- och behandlingsinsatser, som på lång sikt kan leda till ett minskat missbruk. Genom förbättrad matchning av insatser utifrån den enskildes problematik kan enheterna eventuellt på lång sikt även utläsa vilka insatser som har bättre effekt i arbetet med målgruppen. På så sätt kan resultaten från ASI och Ubåt användas för att förbättra och forma effektfulla insatser till målgruppen.

Socialförvaltningen gör även bedömningen att genom användningen av ASI och Ubåt blir den enskilde mer delaktig i sin egen utredning. Att den enskildes tankar och upplevelse om sin problematik omhändertas kan bidra till att hans motivation till att ta emot stöd och hjälp av socialtjänsten ökar.

Bilagor

1. Yrkande från (L) (M) (C) (KD) (D) SN Hisingen - Uppföljning av det strukturerade utredningsarbetet för person i missbruk

Ärendet

Socialnämnd Hisingen har gett förvaltningen i uppdrag att ta fram en bild av i vilken grad personer som söker vård och behandling för missbruk och beroende får en ASI intervju som en del av sin utredning och i vilken utsträckning uppföljningsintervjuer genomförs.

Beskrivning av ärendet

Socialnämnd Hisingen beslutade 2023-02-28 att ge Socialförvaltningen Hisingen i uppdrag att redovisa i vilken utsträckning socialtjänsten använder sig av intervjuverktyget Addiction Severity Index (ASI). I yrkandet som låg till grund för beslutet lyftes vikten av att nämnden fick en bild av hur utredningarna görs och hur stor andel av utredningarna som görs med strukturerade intervjumetoder, samt att utredningsmetoderna som används har ett vetenskapligt stöd.

Addiction Severity Index (ASI)

Addiction Severity Index (ASI) är en standardiserad bedömningsmetod som används som underlag för utredning och uppföljning i missbruks- och beroendevården. ASI är avsedd för personer över 18 år med beroendeproblematik och finns i två variationer, en grundintervju (ASI Grund) och en uppföljningsintervju (ASI Uppföljning). Syftet med ASI är att kartlägga personens problemsituation. Genom kartläggningen kan socialsekreterare få stöd i bedömningen av den enskildes hjälpbehov, samt i planeringen av eventuella vårdinsatser. Genom användningen av ASI kan även den enskildes delaktighet i utredningsarbetet öka, då personens egna skattningar och bedömningar av problematiken, samt hjälpbehov samlas in under intervjuerna.

Uppföljning och Beskrivning av Åtgärder (UBÅT)

UBÅT är en metod för att utvärdera och beskriva åtgärder för personer inom missbruksvården. I Ubåt registreras alla insatser¹ som tagits beslut om beslutats i ett ärende. Ubåt används sedan för att kontinuerligt och systematiskt beskriva, samt följa upp insatserna som personen erhåller.

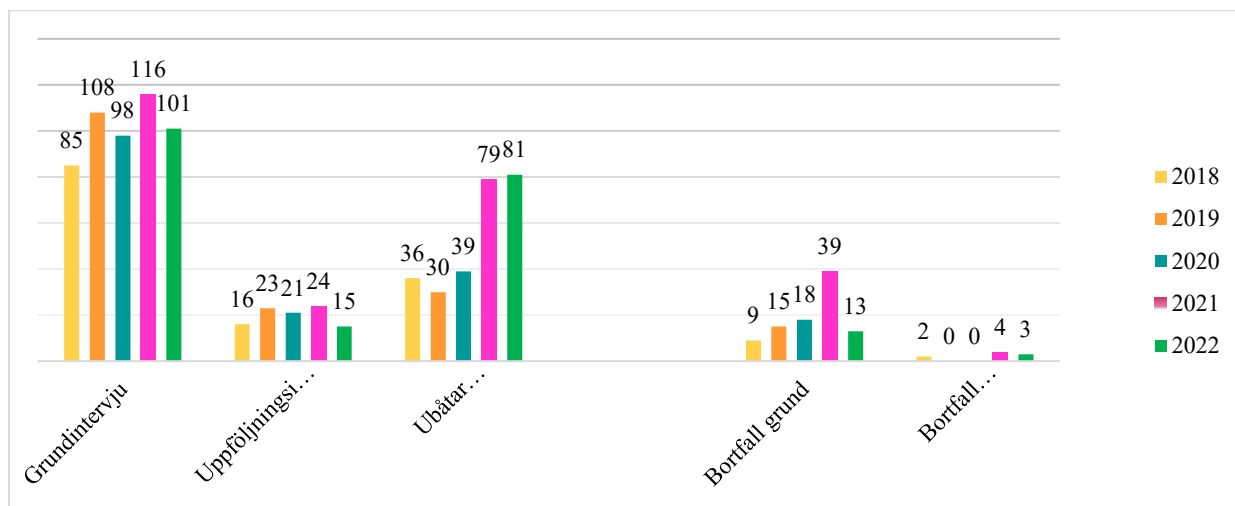
Socialförvaltning Hisingens arbete med ASI och UBÅT

Inom Socialförvaltning Hisingen används ASI och Ubåt av enheterna Unga Vuxna och Beroende, inom avdelning Vuxen. Inom enheterna har samtliga handläggare den utbildning som krävs för att få genomföra ASI-intervjuer. Det finns tre ambassadörer inom avdelningen som har i uppgift att stödja det operativa och strategiska arbetet med ASI ute på enheterna. Enheterna har även möjlighet att få metodstöd från stadens samordnare för ASI.

Registrerade ASI-grund, ASI-uppföljning och Ubåtar

Socialsekreterare inom enheterna Unga Vuxna och Beroende använder ASI som ett verktyg för att skapa en nulägesbild av den enskildes problematik. Tabellen nedan visar antalet ASI och Ubåtar, samt bortfall, som registrerats under period 2018–2022;

¹ Insatser – varje aktivitet som kräver den enskildes medverkan.

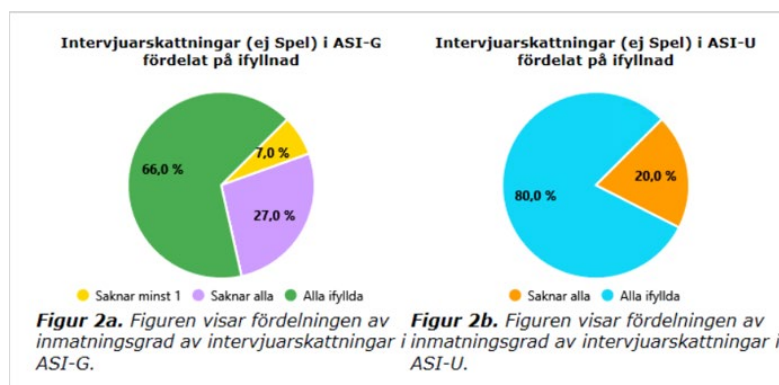
Under 2022 registrerades 101 grundintervjuer inom avdelningen, vilket är en minskning från föregående år. Trots minskningen kan man dra slutsatsen att enheterna arbetar aktivt med verktyget som en del av utredningsarbetet.

Under 2022 registrerades 15 uppföljningsintervjuer respektive 81 Ubåtar. Siffrorna indikerar på ett behov av att förbättra enheternas arbete med dessa verktyg. En bidragande faktor till att uppföljningarna och ubåtarna inte genomförs kan vara att de prioriteras bort i det vardagliga arbetet. Bortprioriteringen beror till viss del på att andra mer akuta frågor uppstår och behöver hanteras.

Det förekommer att socialsekreterare tar beslut att inte genomföra en grundintervju, vilket oftast grundas i att den enskildes psykiska mående försvårar genomförandet alternativt att en LVM-utredning i stället ska påbörjas. När beslut att inte genomföra en ASI-grund tas registreras det som ett *Bortfall*. Under 2022 registrerades totalt 13 bortfall ASI-grund respektive 3 Bortfall ASI-uppföljning.

Registrerade Intervjuarskattningar

Under respektive intervju genomförs så kallade klient- och intervjuarskattningar. För varje livsområde bedömer klienten och intervjuaren den enskildes problem och behov av hjälp. Intervjuarskattningen används för att kunna göra en samlad bedömning av klientens hjälpbehov. Cirkeldiagrammen nedan visar andelen intervjuarskattningar (ASI-grund och ASI-uppföljning) som registrerats inom avdelningen;

I 66 % av de registrerade grundintervjuerna har samtliga intervjuarskattningar blivit ifyllda, i 27 % av intervjuerna saknades samtliga intervjuarskattningar. I 80 % av de registrerade

uppföljningsintervjuerna har samtliga intervjuarskattningar blivit registrerade och i 20 % av intervjuerna saknas samtliga intervjuarskattningar.

Framgångar i arbetet med ASI och UBÅT

Under sammanställningen av denna rapport har två övergripande framgångsfaktorer för enheternas arbete med ASI och Ubåt kunnat identifierats. Framgångsfaktorerna är;

➤ *Positiv inställning till ASI och användningen av verktyget på enheterna*

På båda enheterna är både socialsekreterare och ledning positivt inställda till att använda ASI som ett verktyg i utredningsarbetet. De ser underlaget som skapas genom intervjuerna som ett stöd i bedömningen av vilken typ av insats som ska beviljas. ASI-grund underlättar även för socialsekreteraren att ställa frågor som av den enskilde kan upplevas som svåra, något som kan underlätta senare samtal med den enskilde.

➤ *Styrning och ledning i det vardagliga arbetet*

Ledningen har på båda enheterna varit tydliga med syfte och mål med användningen av ASI, samt har drivit arbetet med ASI i en positiv anda. På båda enheterna finns en stark vilja och ambition att enheterna ska arbeta med ASI och att arbetet hela tiden ska bibehållas och utvecklas. Genom ledarskapet och styrningen har SF Hisingen, trots lågt antal registrerade intervjuer, kommit långt i implementeringsarbetet av ASI.

Utmaningar i arbetet med ASI och UBÅT

Under sammanställningen av denna rapport har två övergripande utmaningar för enheternas arbete med ASI och Ubåt kunnat identifierats. Utmaningarna är;

➤ *Användning och framtagning av statistik*

Idag är möjligheten att använda statistik från ASI och Ubåt begränsad. Begränsningen grundas bland annat på att siffrorna som tas fram inte alltid är representativa för målgruppen som enheterna möter. Det är exempelvis i nuläget ett för lågt antal registrerade uppföljningsintervjuer och ubåtar för att kunna avgöra om en insats varit effektiv för en större grupp individer. Det går endast att eventuellt dra slutsatser om den haft effekt för en enskild individ. Det går inte heller i nuläget att genomföra tillförlitliga jämförelser av SF Hisingens resultat med de andra socialförvaltningarna då det systematiska arbetet med ASI ser olika ut inom de olika socialförvaltningarna. För att kunna dra mer tillförlitliga jämförelser mellan förvaltningarna behöver det systematiska arbetet förbättras över staden.

Användningen av systemet som ASI och Ubåt registreras i, Net-klient, kan vid framtagning av upplevas som svårhanterligt. För att kunna ta ut statistik måste ansvarig för framtagningen veta vad som ska tas fram, vart man hittar det i systemet och hur statistiken ska tolkas, vilket medför att det kan ta tid att få fram rätt och användbar statistik. Detta ökar risken för att resultat från ASI-grund, ASI-uppföljning och Ubåt inte används i verksamhetsutvecklingen.

➤ *Planering, genomförande och registrering av ASI tar mycket tid i anspråk*

Arbetet med ASI och Ubåt tar mycket tid i anspråk. Enheterna upplever att tiden som behövs för att planera in, genomföra och registrera intervjuerna inte alltid finns. Möjligheten att genomföra en hel intervju under ett samtal påverkas av den enskildes mående och det förekommer att intervjun ibland behöver förläggas på flera samtal. På grund av tidsbrist har inte socialsekreteraren alltid möjlighet att fördjupa sig i svaren, vilket medför att en del samtalsämnen som upplevs som viktiga för den enskilde måste avbrytas eller förläggas på en annan tid, vilket ökar risken för att den enskilde inte vill fortsätta samtalet efter intervjun.

Att arbeta vidare med under 2023

SF Hisingen arbetar kontinuerligt med att utveckla arbetet med ASI och Ubåt. Det finns hela tiden en ambition om att enheterna på sikt ska kunna använda sig av statistik och resultat från intervjuerna i det systematiska kvalitetsarbetet och i verksamhetsutvecklingen. Under 2023 kommer enheternas bland annat fokusera på att;

➤ *Öka kvantiteten och kvaliteten på ASI-grund, ASI-uppföljning och UBÅT*

Utifrån den nuvarande statistiken går det inte att dra några tillförlitliga slutsatser av insatsernas effekt. För att kunna dra mer tillförlitliga slutsatser finns behov av att stärka arbetet utifrån att öka kvantiteten och kvaliteten på användningen av ASI-grund, ASI-uppföljning och Ubåt. En del av arbetet kommer att fokusera på att öka antalet intervjuer och att säkerställa att ASI-uppföljning och Ubåt genomförs kontinuerligt. Det finns även ett behov av att öka kunskap om vilka man gör ASI på för att sedan kunna följa resultaten som en del i det systematiska kvalitetsarbetet.

➤ *Samverka över staden utifrån reviderad strategi och upprättande av genomförandeplan för SF Hisingens arbete med ASI*

Sedan tidigare finns det en gemensam strategi och genomförandeplan för arbetet med ASI inom staden. Det strategiska arbetet med nuvarande strategi och genomförandeplan håller på att revideras och utvecklas. Målet med det strategiska arbetet är att varje avdelning/enhet som arbetar med ASI och Ubåt ska upprätta en egen genomförandeplan med mindre delmål som enheterna ska arbeta utifrån. Delmålen kommer att utformas utifrån vart respektive socialförvaltning befinner sig i arbetet med ASI och Ubåt. SF Hisingen kommer att aktivt delta i detta arbete framöver.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen föreslår nämnden att anse uppdraget som fullgjort.

Christina Alvelin

Martina Lundgren

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef